

OM BOKANTECKNINGAR SOM KÄLLOR OCH BEHOVET AF PROVENIENS- KATALOGER

Några exempel och några önskemål

Af

O. WALDE, Upsala

ÖPPNAR MAN en äldre bok i något af våra bibliotek, är det första som möter blicken ofta en skriftlig anteckning i någon form, hvilken kanske ger oss klaven till bokens historia eller åtminstone någon period däraf. Vi finna t. ex. en eller flere äldre ägares namnteckningar; när boken är gåfva, ofta med angifvande af donators namn och hans förbindelse till mottagaren, när den är köpt, dess pris samt datum och ort för förvärfvet. Dylika anteckningar, till synes obetydliga hvar för sig, kunna, samlade till ett helt, särskildt där större delar af samme persons bibliotek hamnat på ett ställe, i många fall kasta belysning öfver ägarens lif under en viss tid, öfver hans verksamhet, hans vänskapsförbindelser,¹ ja, hvarför icke äfven öfver hans karaktär. Få vi dylika anteckningar samlade i tillräckligt stor myckenhet från olika ägare och tider, kunna vi genom dem till och med uppdraga konturerna för en hel kulturperiod och för hvarje tid följa de andliga strömningarna i deras olika förgreningar. Tämligen noga i detalj följa vi den nordiska ungdomen på dess vägar till kunskapens källor. Vi se den i reformationsårhundradet hasta till högskolorna i Nordtyskland, till Rostock och Wittenberg, för att hos Luther och Melanchton eller deras lärjungar inhämta det nya evangeliet. Vi följa den under 1600-talet till Nederländerna, till Leidens och Harderwijks universitet, som då uppnå höjdpunkten

¹ Af dedikationernas olika värmegrad kan man stundom sluta till det mer eller mindre intima vänskapsförhållande, hvori gifvaren och mottagaren stått till hvarandra.